

HELING

Factsheet

Kringloopbranche

Inleiding

Sinds anderhalve eeuw bestaat in Nederland een registratieplicht voor handelaren in gebruikte en ongeregelde goederen. Deze registratieplicht houdt in dat handelaren in een inkoopregister een aantal gegevens moeten noteren over de spullen die ze verwerven en over degene die ze aangeboden heeft. Tweedehands goederen kunnen via diefstal of een ander misdrijf verkregen zijn en bij handelaren aangeboden worden. Via de registratieplicht kan de politie deze goederen makkelijker op het spoor komen. De registratieplicht geldt alleen voor handelaren die bij Algemene Maatregel van Bestuur aangewezen zijn. Ook de kringloopbranche valt onder de reikwijdte van de huidige wet.

Het Digitaal Opkopers Register

Tot nu toe bepalen de gemeenten de vorm van het inkoopregister. In de wet staat namelijk dat dit register door of namens de burgemeester gewaarmerkt moet zijn. Vroeger stelden gemeenten een papieren gewaarmerkt register ter beschikking. Een aantal jaren geleden is een digitale variant ontwikkeld: het Digitaal Opkopers Register (DOR). De meeste gemeenten hebben het DOR inmiddels voorgeschreven als het verplichte register. Het voordeel van het DOR is dat het gekoppeld is aan de database Stop Heling met informatie uit de aangiftes van gestolen spullen. Die koppeling zorgt ervoor dat de politie geautomatiseerd een melding krijgt, als een product verworven is dat van een misdrijf afkomstig is. De politie kan daarnaast zelf zoeken in het DOR naar gestolen spullen. Dit is vooral belangrijk voor het opsporen van goederen zonder een serienummer, zoals sieraden en kunst, omdat deze goederen niet tot een 'hit' leiden met de database Stop Heling.

Wijziging van de wet

Het DOR heeft veel voordelen voor de opsporing van misdrijven. Daarom is bij de Tweede Kamer een wet ingediend die onder meer het gebruik van het DOR landelijk verplicht stelt. Dit zorgt bovendien voor een gelijk speelveld voor alle handelaren. Het wijzigen van de wet is aangegrepen om nog eens kritisch te kijken naar de huidige invulling van de registratieplicht. Want daarin blijken nog wel verbeteringen mogelijk. Zo moeten de handelaren nu *alles* wat zij verwerven registreren in het inkoopregister. Maar voor een deel van die verworven goederen is dat niet zinvol, omdat ze niet diefstalgevoelig zijn of niet naar een diefstal te herleiden. De registratieplicht is een administratieve last die op de handelaren rust. Het is belangrijk die last tot een zinvolle verplichting te beperken. Daarom is met de wijziging van de wet voorgesteld de registratieplicht alleen van toepassing te gaan verklaren op een selectie van diefstalgevoelige goederen. Ook is gekeken naar aspecten als milieu en het belang van de circulaire economie. Dit heeft ertoe geleid dat met de voorgestelde wetswijziging gratis verworven goederen bestemd voor afvalverwerking of recycling buiten de registratieplicht zullen vallen. Voor de non-profit kringloopbranche is bovendien in overleg

met de Branchevereniging Kringloopbedrijven Nederland (BKN) een nog verdere inperking van de registratieplicht ontworpen voor gratis verworven goederen.

Registratieplicht in de kringloopbranche: huidige wet

Op basis van de huidige wet zijn kringloopwinkels verplicht een inkoopregister bij te houden. De wet spreekt immers niet alleen van het verwerven, maar ook van het “voorhanden hebben” van gebruikte en ongeregelde goederen. De registratieplicht is ook aan de orde bij gratis aangeboden goederen. Bij de te registreren gegevens is behalve de koopprijs namelijk ook de registratie van “andere voorwaarden van verkrijging” opgenomen in de wet. Op basis van de huidige wet dienen kringloopwinkels dus al hun verworven spullen te registreren. Veelal moeten ze daarvoor het DOR gebruiken, dat in de meeste gemeenten als inkoopregister is aangewezen. Gemeentelijke boa's en de politie zijn beiden bevoegd te controleren op naleving van de registratieplicht. In dat kader hebben boa's van meerdere gemeenten de afgelopen tijd kringloopwinkels bezocht.

Registratieplicht in de commerciële kringloopbranche: toekomstige wet

Ook met de beoogde wetswijziging blijft de registratieplicht van kracht voor goederen die *tegen betaling* verworven zijn. Je wilt immers niet dat die goederen onopgemerkt hun weg vinden via de kringloop. Vooral voor commerciële kringloopwinkels zal dit relevant zijn. Hun registratieplicht voor tegen betaling verworven goederen zal wel beperkt worden tot producten die op de lijst met diefstalgevoelige goederen staan. De overige tegen betaling verworven goederen hoeven zij dan niet meer te registreren.

Registratieplicht in de non-profit kringloopbranche: toekomstige wet

Voor de non-profit kringloopwinkels die aangesloten zijn bij BKN, wordt met de wijziging van de wet een verdere inperking van de registratieplicht voorgestaan. Het ministerie onderzoekt momenteel of deze inperking ook van toepassing verklaard kan worden op non-profit kringloopbedrijven die weliswaar niet aangesloten zijn bij BKN, maar wel een ANBI- of SBBI-status hebben. Samengevat ziet de beperkte registratieplicht voor deze bedrijven er als volgt uit:

Volledige registratieplicht

- Goederen die tegen betaling verworven zijn én op de lijst van diefstalgevoelig staan, blijven vallen onder de uitgebreide registratieplicht.

Geen registratieplicht

- Gratis verworven goederen die niet op de lijst van diefstalgevoelig staan, vallen buiten de registratieplicht.
- Gratis verworven goederen die ingezameld worden voor afvalverwerking of recycling, vallen niet onder de registratieplicht. Volgens de benchmark 2021 van BKN geldt dit voor iets meer dan de helft van de ingezamelde spullen. Dit geldt dus ook voor de goederen die als diefstalgevoelig op de lijst staan.
- Gratis verworven goederen die in de kringloopwinkel verkocht worden, vallen buiten de registratieplicht voor zover het gaat om goederen die weliswaar als diefstalgevoelig geïdentificeerd zijn, maar geen serienummer hebben.

Beperkte registratieplicht

- Gratis verworven goederen die in de kringloopwinkel verkocht worden, op de lijst van diefstalgevoelig staan én een serienummer hebben, krijgen een beperkte registratieplicht, waarbij alleen het product zelf in het DOR genoteerd hoeft te worden en *niet* de persoonsgegevens van de aanbieder.

De beperkte registratieplicht voor diefstalgevoelige goederen met een serienummer is met name gericht op fietsen en ICT. Ook als deze goederen gratis aangeboden zijn aan de kringloop, kan de bezitter ze namelijk in het verleden - al dan niet bewust - via diefstal of heling verkregen hebben. Het is niet wenselijk dat die goederen opnieuw in het economisch verkeer gebracht worden. Ook de kringloop zelf wil zich niet natuurlijk niet schuldig maken aan heling.

Schema registratieplicht non-profit kringloopbranche, aangesloten bij BKN

Lijst met diefstalgevoelige goederen

De selectie van diefstalgevoelige goederen waartoe de registratieplicht beperkt zal worden, is opgenomen in het beoogde Besluit Digitaal opkopersregister en Digitaal opkopersloket. In de kern staan op de lijst de volgende vier categorieën goederen:

1. **Goederen voor vervoer** In deze categorie gaat het om voertuigen, vaartuigen en een selectie van diefstalgevoelige onderdelen. Voor de kringloop zullen met name fietsen relevant zijn.
2. **Metalen** Hieronder vallen koper, koperlegering en een selectie van twaalf voorwerpen van overige metalen, waaronder grafornameenten, beeldhouwwerken, rijplaten en religieuze objecten. Veelal zijn dit goederen zonder serienummer.
3. **Kostbare goederen** Als diefstalgevoelig zijn in deze categorie geselecteerd: edelmetalen, edelstenen, sieraden, uurwerken, kunst, muziekinstrumenten en -apparatuur. Let op: veel horloges hebben een serienummer.
4. **Apparaten** Hieronder vallen onder meer: foto-, film-, radio-, audio- en videoapparatuur, computers, laptops, iPads, mobiele telefoons, elektrisch gereedschap, kleine elektrische apparaten voor het huishouden, de keuken en persoonlijke verzorging. Audiovisuele apparaten en ICT hebben vaak een uniek serienummer.